

Samenvatting concept onderzoeksplan (NRD)

Nieuwe hoogspanningsverbinding Diemen – Ens

We zijn hard op weg naar een samenleving waarin we overstappen op duurzame vormen van energie.

Hiervoor hebben we windparken, op zee en op land, én zonneparken nodig. Zo wekken we steeds meer duurzame elektriciteit op. En die elektriciteit moeten we vervoeren naar de elektriciteitsgebruikers, zoals bedrijven en huishoudens.

Dit is de taak van TenneT. Om te voorkomen dat het elektriciteitsnetwerk overbelast raakt, werken we op dit moment op veel plekken in Nederland aan uitbreiding van bestaande en aan de bouw van nieuwe hoogspanningsverbindingen. Zo zorgen we ervoor dat we de duurzaam opgewekte energie kunnen blijven vervoeren.

We zijn begonnen met een onderzoek voor het bouwen van een nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Diemen en Ens. Een eerste belangrijke stap daarin is het opstellen van een milieueffectrapport. In een milieueffectrapport (MER) onderzoeken we voor verschillende routes en hoogspanningsstationslocaties welke effecten ze hebben op het milieu. De procedure voor een milieueffectrapport begint met de publicatie van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarin wordt voorgesteld wat we onderzoeken en hoe we dat doen. In de concept- NRD en in het geactualiseerde participatieplan (deze is tegelijkertijd met de NRD gepubliceerd) doen we een voorstel hoe we u hierbij betrekken. In deze samenvatting leest u de belangrijkste punten uit de concept-NRD. De volledige notitie vindt u op www.rvo.nl/diemen-ens.

Hoe ziet ons hoogspanningsnetwerk eruit?

Ons hoogspanningsnetwerk bestaat uit verschillende verbindingen. Dit is te vergelijken met een wegennet: er is een landelijk netwerk van snelwegen met daar omheen een regionaal netwerk van autowegen en lokale wegen. De zwaarste hoogspanningsverbindingen hebben een spanning van 380.000 volt (ook wel: 380 kilovolt of kV). Het netwerk van 380 kV-verbindingen vervoert grote hoeveelheden elektriciteit door heel Nederland. Ook van en naar het buitenland.

Waarom is een nieuwe verbinding tussen Diemen en Ens nodig?

Er staat al een 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Diemen en Ens, via Lelystad. Deze hoogspanningsverbinding is onderdeel van de belangrijkste routes voor het vervoeren van elektriciteit in Nederland. Te vergelijken met onze snelwegen. Door alle ontwikkelingen weten we dat deze hoogspanningsverbinding rond 2030 niet meer voldoende capaciteit heeft om alle elektriciteit te vervoeren. Daarom hebben we deze hoogspanningsverbinding niet zo lang geleden al aangepast.

Maar ook dit levert onvoldoende extra ruimte” op, en we kunnen de hoogspanningsverbinding niet verder uitbreiden. Daarom hebben we een nieuwe, extra 380 kV-hoogspanningsverbinding nodig.

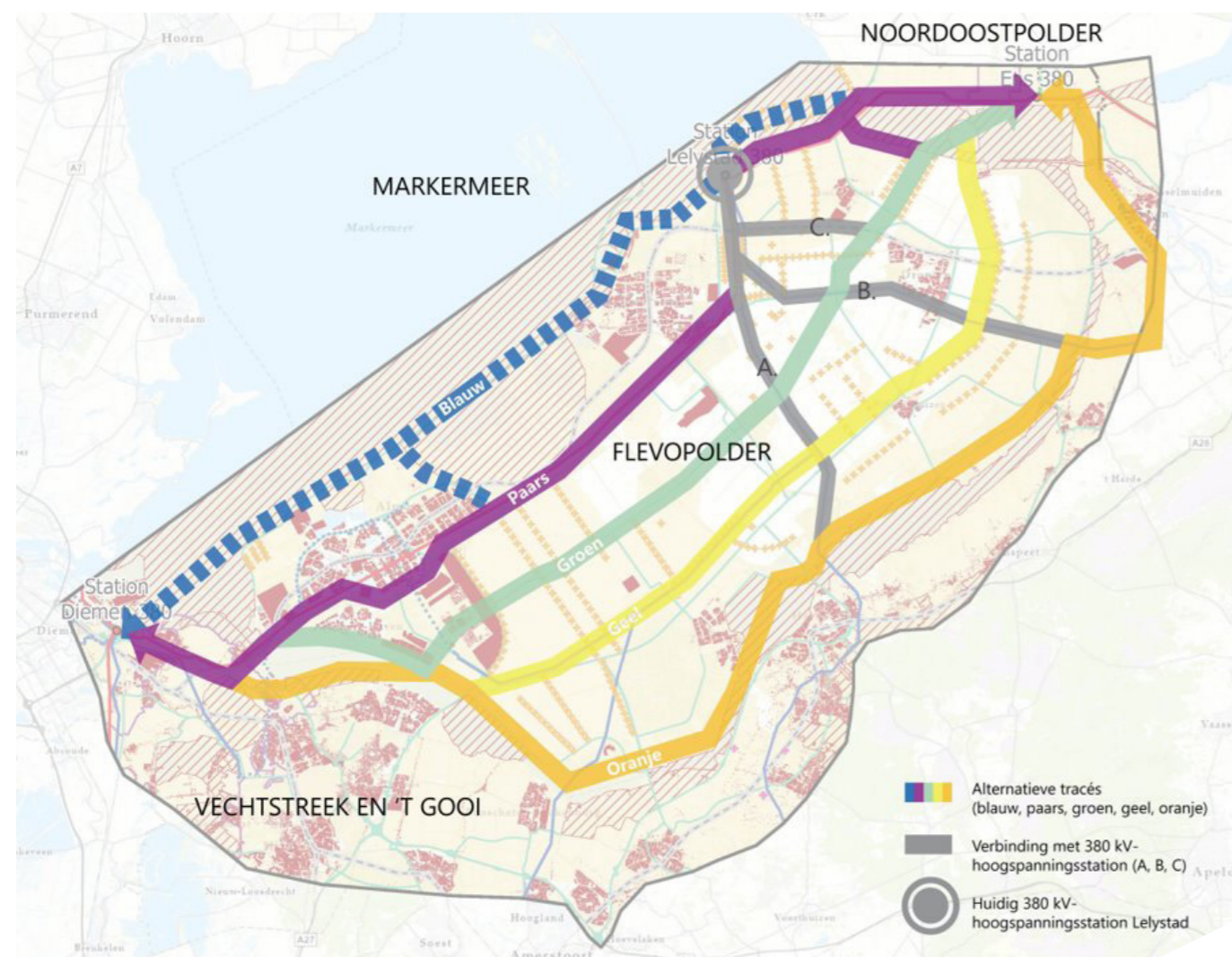
Welke routes onderzoeken we?

In de concept- NRD stellen we voor om de nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Diemen en Ens vijf hoofdroutes (onderzoeksalternatieven) te onderzoeken. U ziet ze op de kaart: de blauwe, paarse, groene, gele en oranje lijnen. Elke route moet ook aansluiten op een hoogspanningsstation (bestaand of nieuw) in Lelystad. Afhankelijk van de route kan dit via verschillende locaties. U ziet deze verbindingen in het grijs (en de letters A, B en C) op de kaart. Op dit moment zijn de routes niet meer dan dikke viltstiftlijnen. Ze geven heel globaal de locatie van een mogelijk tracé aan. De routes liggen nog niet vast. Tot en met 20 april 2023 kunt u uw reactie op de voorgestelde tracés geven. Daarna stellen we de te onderzoeken tracés vast in het definitieve NRD.

Voordat we kunnen beginnen met de onderzoeken en het milieueffectrapport, werken we de in de definitieve NRD beschreven routes verder uit. Zo kijken we of er voldoende ruimte is om de nieuwe verbinding op de bestaande hoogspanningsstations in Diemen, Lelystad en Ens aan te sluiten. Voor station Lelystad is deze ruimte er waarschijnlijk niet. Daarom kijken we ook of we een nieuw hoogspanningsstation in de buurt van het bestaande hoogspanningsstation Lelystad kunnen bouwen. Ook zien we dat rond 2030 het regionale elektriciteitsnetwerk (150 kV) rondom Almere aangepast moet worden. Daar is dan ook een verbinding met het 380 kV-hoogspanningsnetwerk voor nodig. We zoeken daarom in de omgeving van Almere en Zeewolde ook naar een locatie voor een nieuw hoogspanningsstation waar we deze verbindingen allebei op kunnen aansluiten.

Beschermde gebieden

Op de kaart ziet u dat de blauwe route gestippeld is. Deze route loopt voor een groot deel door het

Markermeer (Natura 2000). Er zijn regels en wetten die deze natuur beschermen. Hierdoor bestaat de kans dat een doorsnijding van de beschermde natuur over deze lengte niet mogelijk is. Voordat we beginnen met de onderzoeken van het milieueffectrapport (MER) doen we daarom eerst een vooronderzoek om meer inzicht te krijgen in de haalbaarheid van alle routes op plekken waar deze Natura 2000-gebieden doorsnijden en/of aantasten.

Ook hebben we in dit gebied te maken met UNESCO Werelderfgoederen 'Hollandse Waterlinies' en 'Schokland en omgeving'. Ook hier doen we eerst

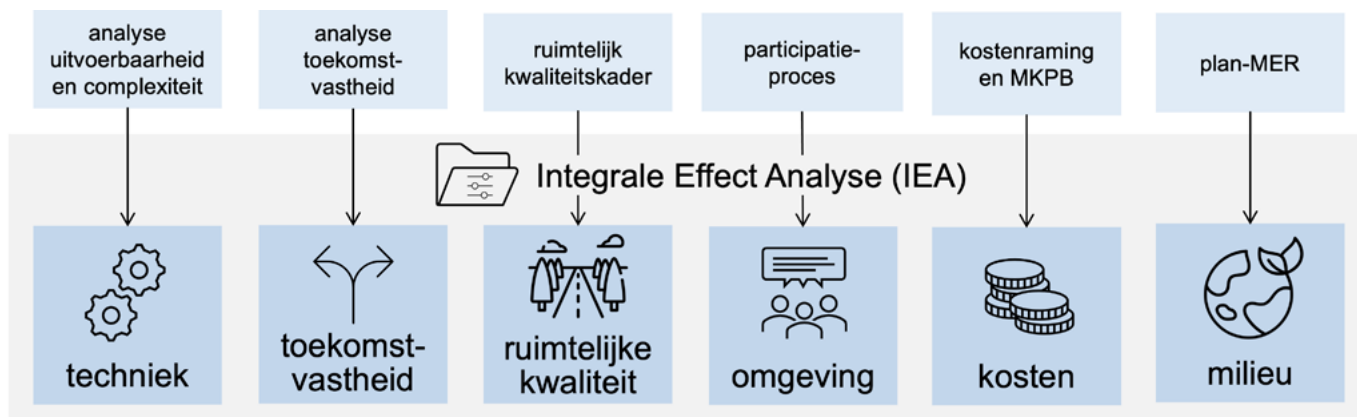
een vooronderzoek naar de haalbaarheid van de routes. Uit het onderzoek kan komen dat het voor een of meer (gedeeltes van de) routes niet zinvol is om deze verder te onderzoeken in het MER, en dan vallen ze af. Zo gauw de resultaten bekend zijn informeren we u hierover.

Alle routes zijn beschreven in de concept-NRD en in de Notitie Onderzoeksalternatieven: een bijlage bij de NRD.

Wat onderzoeken we?

Elke route heeft effecten op bijvoorbeeld mensen en het milieu. Deze effecten onderzoeken en beschrijven we in een milieueffectrapport (MER). Dit doen we voor verschillende onderwerpen, zoals bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, veiligheid, leefomgeving en gezondheid, gebruiksfuncties en duurzaamheid. Van tevoren bepalen we wat we onderzoeken en hoe we de effecten beoordelen. Daarvoor gebruiken we een beoordelingskader. Daarin staat welke thema's we onderzoeken en hoe we dat doen. Het volledige kader en een uitleg bij elk onderwerp leest u in de NRD.

Effecten

Om de onderzoeksalternatieven met elkaar te vergelijken maken we een Integrale Effecten Analyse (IEA). Daarin kijken we naar de effecten op techniek, toekomstvastheid, ruimtelijke kwaliteit, omgeving, kosten en milieu. Alle resultaten samen geven een totaalbeeld van de gevolgen per route. Zo ontstaat er een overzicht van alle onderscheidende en belangrijke informatie over de routes. De IEA laat dit objectief zien; er is nog geen sprake van een keuze of afweging. In bovenstaande afbeelding ziet u hoe de IEA is opgebouwd en hoe het plan-MER daar onderdeel van is. Het volledige kader en een uitleg bij elk thema in de IEA staat in de NRD.

Wat gebeurt er met de onderzoeksresultaten?

Met de informatie over de routes en stationslocaties vragen we aan de regionale overheden welke route en welke stationslocaties hun voorkeur hebben. Dit voorstel vormt dan, samen met de onderzoeksresultaten de basis voor de minister voor Klimaat en Energie en de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening om een afweging te maken voor één route en de stationslocaties: het voorkeursalternatief.

Wat onderzoeken in de volgende fase?

Nadat de ministers een voorkeursalternatief hebben gekozen, wordt dit voorstel gepubliceerd en kan daar commentaar op gegeven worden. Op basis van alle commentaren nemen de ministers een definitief besluit over de route en de stationslocaties. Daarna gaan we een volgende fase in: de plan-uitwerking. Dan onderzoeken we de gekozen route en de bijbehorende stationslocaties in detail en werken we deze verder uit. Kijk voor meer informatie over de procedure op www.rvo.nl/diemen-ens. Op www.tennet.eu/diemen-ens voor meer informatie over het project.

Hoe betrekken we u?

Wij vinden het heel belangrijk om met u in gesprek te gaan en te horen wat u van de plannen/routes vindt. De afgelopen tijd hebben we verschillende bijeenkomsten en themasessies georganiseerd voor alle betrokken overheden en een aantal maatschappelijke partijen; partijen met directe belangen en wensen in het gebied. Ook in de komende fase organiseren we bijeenkomsten om kennis, ideeën en mogelijkheden voor oplossingen uit te wisselen en te onderzoeken welke voorkeuren er zijn voor bepaalde oplossingen. In het participatieplan staat hoe wij de verschillende partijen betrekken bij de uitwerking en het onderzoek van de onderzoeksalternatieven.

Hoe kunt u uw mening geven?

De concept-NRD ligt van 10 maart tot en met 20 april 2023 ter inzage. Tijdens deze periode kunt u de NRD lezen, zowel digitaal als op papier (bijvoorbeeld bij uw gemeente). U kunt een reactie geven op de NRD. Op de website www.rvo.nl/diemen-ens staat hoe u dit kunt doen.

Tussen 28 maart en 11 april organiseren we vijf inloopbijeenkomsten over dit project waar iedereen welkom is. Er is dan gelegenheid om vragen te stellen over de concept-NRD en uw mening in te brengen. Op www.rvo.nl/diemen-ens leest u waar en wanneer de inloopbijeenkomsten zijn.

Na de periode dat de concept-NRD ter inzage heeft gelegen, bekijken wij alle ontvangen reacties. We reageren op de reacties in een Nota van Antwoord. Het kan zijn dat er nog aanpassingen nodig zijn aan de NRD. Zodra dat klaar is, stelt de minister voor Klimaat en Energie de NRD vast.